

ਨੂੰ 10 ਜੁਲਾਈ, 1996 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 (ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ 1,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਮਾਨਯੋਗ ਐਮ.ਐਸ. ਲਿਬਰਹਾਨ ਅਤੇ ਜੇ.ਸੀ. ਵਰਮਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ.ਜੇ.

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

vs

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1995 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 15942

8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1996

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 -ਆਰਟੀਕਲ 226/227 — ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ— - ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀ। ਖੁਰਾਕ, ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਅਤੇ ਹੋਟਲ/ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ - ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਡੀਕਲ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੇ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। -ਰਾਜ। ਇਹ ਕਲਪਨਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਪੂਰਵ-ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਬਨਾਮ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 63 (ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਲਿਬਰਰਾਨ, ਜੇ.)

ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਲਾਕ ਜਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੱਖ ਕੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਭਲਾਈ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ
ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ. ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੩)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ A. 1.1 ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਮਰੇ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਮਐਸ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਹੋਟਲ/ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੪)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੀ.ਐਸ.ਬਿਆੜਾ।

ਜੀ.ਐਸ.ਚੀਮਾ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 15,005, ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਮਰੇ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਿਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਆਪਰੇਟਿਵ ਕੇਅਰ ਲਈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੀ ਹੈ:-

"ਖੁਰਾਕ, ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।"

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਖੁਰਾਕ, ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਅਤੇ ਹੋਟਲ/ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੇ ਵਾਜਬ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਕਲਪਨਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਓਨੀ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਲਾਕ ਜਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕੋਈ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ [ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ] ਦੇ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(4) ਇਹ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ A.1.1.MS New Delhi ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਦ ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਵਿੰਗ ਹੈ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਬਨਾਮ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ
(ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਲਿਬਰਹਾਨ, ਜੇ.)

ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ, ਮਰੀਜ਼ ਤੋਂ ਕਮਰੇ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਆਨੰਦ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹੱਥ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ। A. 1.1 ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਸ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਠਹਿਰਨ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਦੇ ਕਿਰਾਏ, ਖੁਰਾਕ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਤਜਰਬਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਣਤੀਯੋਗ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇਲਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

(5) i in ouIn couridconsidered viewiseClause) ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ.ਐਲ.

ਕਾਇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਵਜੋਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਖੁਰਾਕ, ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਠਹਿਰਨ, ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 15,005 ਰੁਪਏ ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਿਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਆਪਰੇਟਿਵ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੌਰਾਨ ਕਮਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਜੂਨ, 1994 ਵਿੱਚ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ 1996 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੇ ਆਦਰਸ਼ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਦਦ ਦਾ ਹੱਥ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਫਸਰਾਂ, ਵੀ.ਆਈ.ਪੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਕਮਰੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਆਦਿ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚਾ।

(8) ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ 'ਤੇ 18% ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਾਡੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਾਧੂ ਆਰ. ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

(JST)

(1) 1994 (1) ਆਰ.ਐਸ.ਜੇ. 335.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ